

Zastavte sa s umením

Vila Flóra v Starom Smokovci hostí dve nové výstavy. Prvou sú malby Andora Borútha – umelca pôsobiaceho v 20. storočí v Tatrách, druhou je expozícia slovenského fotografa a cestovateľa Yara M. Kupča. Pozrieť si ich budete môcť do 10. septembra. Mestská výstavná sieň je otvorená od piatku do nedele, v čase od 12.00 do 16.00 hod.

Ako priblížila kurátorka Anna Ondrušková, riaditeľka Tatranskej galérie v Poprade, výber z tvorby Andora Borútha (1873 – 1955) pripravili pri príležitosti 150. výročia narodenia portrétistu, maliara a kresliara. Ako uvádza Jitka Haaková v diele Andor Borúth – Tatranský portrétista, základy kreslenia získal v rokoch 1889 – 1892 na umeleckej škole v Budapešti, rok študoval na akadémii v Mníchove a v rokoch 1894 – 1898 na akadémii Julian v Paríži. Už ako študent sa každoročne prezentoval na výstavách v budapeštianskom Múcsarnoku, kde boli jeho diela neraz ocenené a zakúpené do verejných zbierok. Umelecké vzdelávanie zavŕšil v rokoch 1901 – 1905 na Benczúrovej majstrovskej škole v Budapešti a študijnou cestou do Španielska.

Od začiatku 20. storočia prichádzal do Tatranskej Polianky, kde sa v roku 1911 oženil so sestrou šéflekára tamojšieho sanatória Hermínou Guhrovou a v Tatranskej Polianke sa natrvalo usadil. Popri umeleckej tvorbe sa v Tatrách venoval aj športu; bol nadšeným lyžiarom a dokonca inštruktorom. Jeho zásluhou sa Polianka stala aj akýmsi kultúrnym centrom Tatier; v rokoch 1920 až 1922 tu organizoval výstavy, na ktoré prichádzali umelci zo Spiša, maďarskí a iní zahraniční maliari.

Borúthovou doménou bola portrétna malba. Pre spišské prostredie sú najmä z historického hľadiska významné portréty funkcionárov Uhorského karpatského spolku, portréty zakladateľov Tatranskej Polianky manželov Weszterovcov a Michala Guhra st., šéflekára sanatória v Tatranskej Polianke, jeho švagra Michala Guhra, podobizeň huslistu Eduarda Záthureckého zo Spišskej Novej Vsi, maliara a grafika Viktora Olgaya či portréty podtatranského ľudu.

Yaro M. Kupčo sa narodil v Kežmarku, po úraze žije v Piešťanoch. Krajinné scenérie zachytáva výlučne klasickými fotografickými prístrojmi – záber zhotovuje na analógový aparát, schovaný pod čiernou plachtou. Učarovali mu Vysoké Tatry, ktorým venoval značnú časť svojej tvorby, no precestoval aj mnohé alpské krajiny, Škandináviu, USA i Kanadu. Svoje diela vystavoval na Slovensku, v Čechách, Poľsku, Belgicku, Luxembursku, Taliansku, Fínsku, Maďarsku, Francúzsku, Japonsku a Číne.

Cesty a zastavenia

„Mnoho mojich výstav malo názov „Cesty a zastavenia“, a tak sa volá aj moja kniha. Je to o túžbe človeka poznávať, ale aj o nutnosti spomaliť. Výstava Moja Európa je však len o poznávaní, o cestovaní. Ako slobodumilujúci človek som uvítal pád komunizmu a otvorenie hraníc. A už vtedy začala moja cestovateľsko-poznávací ana-báza. Najskôr to boli alpské krajiny, potom zvyšok Európy a aj zámorie. Asi pred desiatimi rokmi sa zrodila základná myšlienka o európskej výstave. Pôvodne som na nej chcel mať najvyššie štíty jednotlivých krajín, ale potom som si uvedomil, že to by

nebolo vôbec zaujímavé. Mnohé krajiny sú rovinaté a najvyšší bod tam vyčnieva iba pár metrov nad okolie. Bolo mi jasné, že tadiaľ cesta nevedie, preto som fotil nejakú zaujímavosť typickú pre ten ktorý štát,“ priblížil Yaro M. Kupčo, ktorý na výstave prezentuje 43 fotografií európskych krajín, ktoré popísal vlajkami jednotlivých štátov. Na predajnej výstave sú vystavené aj jeho čiernobiele diela tatranskej prírody a fotografie zhotovené technikou zlátenia.

Festival o horách a ľuďoch pokračuje

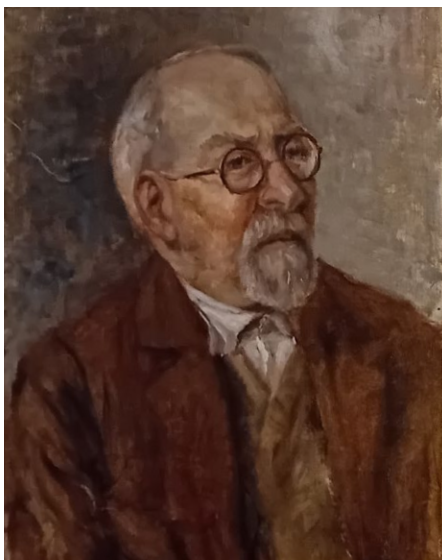

Do Tatranskej Lomnice sa po roku vracia športovo-kultúrny festival Tatranské výšiny. Na sobotu je pripravený celodenný program v mestskom parku, v nedeľu je plánovaná spoločná túra k Zelenému plesu.

„Vlani sme zorganizovali nultý, skúšobný ročník. Chceli sme zistiť, či sa to bude ľuďom páčiť. Dostávali sme pozitívne ohlasy, a tak sme sa rozhodli pokračovať. Cieľom je spájať domácich, horskú komunitu, milovníkov hôr, prírody, vzájomne sa porozprávať, inšpirovať. Prvý ročník bol venovaný téme bezpečnosti v horách, pre ďalší ročník sme si vybrali tému o povolaniach, ktoré sú späté s našimi horami – pozvanie prijali nosiči, chatári, vodcovia, ale aj horolezci – Rišo Nemec porozpráva o výstupe na najvyšší vrchol Severnej Ameriky – Denali a český horolezec Radek Groh o prvovýstupe na Baruntse. O 20.00 hod. sa uskutoční projekcia filmu Horský vodca od Pala Barabáša. Mimo prednášok v sprievodnom programe vystúpi hudobný hosť – Denyiah, pripravujeme workshopy pre deti, predajné stánky, tombolu a iné aktivity pre rodiny s deťmi, ako napr. lezenie a slackline workshop,“ priblížila organizátorka festivalu Daša Uhnáková z OZ Žiť Tatry.

Sobotný program sa uskutoční 29. júla od 15.00 do 22.00 hod. v mestskom parku v Tatranskej Lomnici.

Na nedeľu je naplánovaná edukatívna túra dolinou Zeleného plesa, počas ktorej horský sprievodca Miro Žiak porozpráva o vzniku doliny, meteorológii, o riešení núdzových situácií v horách, plánovaní túr. Kapacita nedeľného podujatia je obmedzená (max. 70 členov KST), záujemcovia sa musia vopred nahlásiť prostredníctvom stránky www.tatranskevysiny.sk, kde nájdete všetky potrebné informácie. kb

Za najhodnotnejšie Borúthove diela sa považujú podobizne členov vlastnej rodiny a množstvo autoportrétov.